

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ט"ז אדר תשפ"א | דף היומי בבלי: פסחים צט | דף הכולל: פסחים עו.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תק"ס עד סעיף ג'.
מוסר: שם עולם - והנה כל זה כתבנו' עד פרק ח'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'אמרו רז"ל כנסת ישראל' עד 'כתיב מות וחיים ביד לשון'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

ה'מסכה' של הגרמ"ד סולובייצ'יק זצ"ל | "הרב ביקש ממני: אני רוצה אותך בעצמך כמשלוח מנות!" | סגולה מיוחדת: איך לזכות במתנות לאביונים מהקב"ה בו ביום! | "בכל טפיחה בכף הרגל שלך על הרצפה, אתה מחדיר אמונה לנשמה" | כשהוא ישב ולמד, בשמים התחוללה סערה גדולה... | 2093

הסיפור היומי

"התאכזבתי מאוד. כל-כך חיכיתי לרגע המאושר הזה, ובדיוק בחתונה שלי הרגל של הראש ישיבה צריכה לכאוב?! רבי דוד זצ"ל הבחין באכזבה שלי - ותיכף נפלה ה'מסכה' מעל פניו..."

אחד מתלמידיו של מרן הגרמ"ד סולובייצ'יק זצ"ל מספר על ה'ימין מקרבת' שפעמה מאחורי מסכת ה'שמאל דוחה' של רבו הגדול

שלא להביא תזמורת לחתונות].
"כפי שאתם יודעים, אחד ה'חלומות' של כל חתן זה איך ראש הישיבה בדיוק ירקוד איתו בחתונה... למשך כמה זמן... ובאיזה קצב... אני, שהרגשתי תלמיד-קרוב לראש הישיבה, ממש חיכיתי לרגע המרומם הזה!
"וכשהגיע הרגע הזה, התחילו הריקודים, ניגש אלי ראש הישיבה ו... במקום לפצוח בריקוד אמר לי: 'די פוס טוט וויי!' - 'הרגל כואבת!' הבנתי מיד שהוא מתכוון להסביר לי שאין באפשרותו לרקוד!
"התאכזבתי מאוד. כל-כך חיכיתי לרגע המאושר הזה ובדיוק בחתונה שלי הרגל צריכה לכאוב?
"הוא הבחין באכזבה, ותיכף נפלה מעל פניו ה'מסכה': 'איך בין דיר משמח? - 'אני משמח אותך?' - שאל בטון מפיס ובעדינות מופלגת. הייתי בהלם מהשאלה, ולא מצאתי את המילים הנכונות מה לענות. אבל הוא לא אפשר לי להתלבט, מיד תפס אותי

אחד מתלמידיו הרבים של הגאון הגדול רבי משולם דוד סולובייצ'יק זצוק"ל - הרה"ג רבי י.ל.ר. שליט"א, משתף אותנו בסיפור אישי שמהווה הבזק קטן מהאור הגדול שהקרין רבו על הבריות.
"לפני הסיפור אקדים כך: זכיתי ללמוד אצלו במשך כמה וכמה שנים, וידוע שבגישתו החינוכית בלטה יותר ה'שמאל דוחה' מאשר ה'ימין מקרבת' (שהם שני ערכי החינוך היסודיים הנזכרים בחז"ל, סוטה מז:). אמנם, ברוח היום אני יכול להעיד שזו הייתה רק "מסיכה" אותה חשב על פניו, לתועלת חינוך התלמידים. אבל מתחת ל'מסיכה' פעם לב רחום וחנון!
"ברצוני לספר על הזדמנות אחת, בה הבחנתי שה'מסיכה' נשמטה מעל פניו:

"התחתנתי בירושלים בחודש אדר תשנ"ב, ב'מושב אורה, ורבי דוד סידר לי את הקידושין [חתונה במושב אורה הייתה מאוד מועדפת על ה'חוצניקים', שכן במושב לא תקף מנהג-ירושלים

"המסר לכל החיים, שלקחתי לעצמי מההתרחשות הזו - הוא: גם אנחנו, כהורים וכמחנכים חייבים לזכור, שגם אם יש מצב שצריכים להתנהג עם הילדים או התלמידים במידת הדין, יש לזכור שזה יהי רק כ'מסיכה', אבל מתחת-למסיכה תמיד-תמיד ישכון שם האב והמחנך הרחום והאוהב!
"ולוואי ויהי הסיפור הזה לעילוי נשמתו הטהורה".

(גיליון 'איש לרעה')

והתחיל לרקוד בצורה שלא ראיתי אותו רוקד אף פעם!!!
"כמובן מאליו שהוא לא נותר לבד. כל המוזמנים התחילו לקפוץ מרוב התרגשות נוכח ריקודו הבלתי רגיל, והוא באמת קיים מצוות משמח חתן - בצורה המושלמת ביותר!
"למחרת בערב הוא שוב הגיע לשבע ברכות! לאחר שהתיישב לידי, ושתה 'לחיים', שוב הרכין את ראשו לעברי ושאל: 'איך בין דיר משמח?' - 'אני משמח אותך?' 'אז נישט - וועל איך יעצט טאנצען פאר דיר!' - 'באם לאו - אני ארקוד עכשיו לפניך!'

הדר קיבלוה ברצון

**"שמחתי באומרים לי שאצלכם בישיבה
נוהגים בימי הפורים כדת של תורה, ולא כפי
הטעות שהשתרשה שכביכול פורים הוא
זמן שיש בו היתר של ביטול תורה..."**

Yaakov Cohen/Flash90

**מכתבו המיוחד של מרן הגר"ג אדלשטיין שליט"א לבחורי ישיבת גרודנא באר יעקב,
על רקע הוראתו כי השנה תיערך ההתרמה לתתי"ם באמצעות הטלפון**

עוד מוסיף מרן ראש הישיבה במכתבו המיוחד: "לכן אשריכם ומה טוב חלקכם שזכיתם להתחזק ולהשיב אל לבכם הנהגת ימי הפורים הראויה כדרכה של תורה, ולהרבות בעסק התורה בימי הפורים".

את מכתבו מסיים ראש הישיבה בברכה: "ויהי רצון שבזכות לימוד התורה בימים מסוגלים אלו, תזכו להצלחה גדולה בתורה בכל השנה כולה".

כזכור, מרן ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין יצא בהוראה כי השנה בעקבות התפשטות נגיף הקורונה כלל בחורי הישיבות ימשיכו בלימודם ואיסוף הכספים יתבצע דרך הטלפון. עולם הישיבות כולו ציית להוראה ואכן כלל הבחורים אוספים בימים אלו כספים למגביות הת"ת באמצעות הטלפונים.

לקראת ימי הפורים שיגר מרן ראש הישיבה הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א מכתב חיזוק לבחורי ישיבת גרודנא באר יעקב, אשר צייתו להוראתו והשנה יאספו כסף למגבית הת"ת באמצעות הטלפון, כאשר בימי הפורים הם ימשיכו להתמיד בעסק התורה. במכתבו כותב מרן ראש הישיבה, "לתלמידי ישיבת גרודנא היקרים והנעלים שיחי', ברוכים תהיו. שמחתי באומרים לי שאצלכם בישיבה נוהגים בימי הפורים כדת של תורה, ולא כפי הטעות שהשתרשה שכביכול פורים הוא זמן שיש בו היתר של ביטול תורה.

"כי הרי אדרבה, פורים הוא זמן שבו קיבלו ישראל את התורה מאהבה, וכידוע שהשפעת ימי המועדות חוזרת ומתחדשת בכל שנה ושנה, והוא זמן המסוגל לזכות לתורה מאהבה".

מילתא דבדיחותא

**"הוא היה בדהן קצת, אמר להם: רבותי, יש לי
קושיא על הקב"ה!... אלה פתחו את עיניהם:
קושיא על הקב"ה?! לא מקשה על הרמב"ם,
מקשה על הקב"ה! - נשמע מה רוצה..."**

מרן הגר"ע יוסף זצ"ל, על 'מילתא דבדיחותא'

כסף בשביל הישיבות. אז המעבר לאירן פרס היה פתוח. והם, מסכנים, אנשים 'עמך', לא תורה לא חכמה, מימיהם לא פתחו גמרא. יודעים מה זה תורה? הלכות? רק קצת, 'עלא אודנון' כמו שאומרים.

בגיליון 'יביע אומר' מובא קטע מדברי מרן הגר"ע יוסף זיע"א על עניין 'מילתא דבדיחותא'. הדברים מובאים בלשונם המקורית וכצורת אמירתם העסיסית ומלאת החן:
"היה חכם אחד ששלחו אותו שליח לפרס שילך להביא

"וזה הלך לשם, מה ידרוש להם, מה יאמר להם? התחיל לחשוב מה יאמר להם. הוא יודע לפלפל, להקשות, אבל אלה לא יבינו אותו.

"הוא היה בדרך קצת, אמר להם: 'רבותי, יש לי קושיא על הקב"ה!'"

"אלה פתחו את עיניהם: קושיא על הקב"ה?! לא מקשה על הרמב"ם, מקשה על הקב"ה! נשמע מה רוצה.

"אמר: 'הייתי יושב בגינה, והנה אני רואה אבטיח גדול צומח באדמה, יש ענף קטן ועליו האבטיח. אני מרים עיני, והנה אני רואה אילן עם ענבים מוסקט. 'מה רבו מעשיך'.

"חושב, מה זה? - 'זה אילן קטן מוציא גדולים - אבטיח, וזה אילן גדול מוציא כאלה ענבים קטנים?! זה קל וחומר - אילן קטן מוציא גדולים, אז אילן גדול מוציא גדולים!'... זה הקושיא שלו.

"ואחר כך נמצא לי תירוץ... מה התירוץ? הייתי עייף קצת ונרדמתי, לפתע נפל ענב אחד עלי. אמרתי: ניתרצה הקושיא. אם היה זה אבטיח נופל עלי, איפה הייתי הולך? היה הולך ראשי. עכשיו יותר טוב שנפל עלי ענב'...

"הנה התירוץ. זה קושיא ותירוץ... יאלה, תעשו 'מי שברך'..."

"מיד תרמו לו ויצא ברכוש גדול.

"כך לפי הדור, לפי האנשים. אדם שרוצה לדבר, ידבר לפי האנשים שיש לפניו. אנשים פשוטים, מה תגיד לאנשים פשוטים? תגיד להם קושיא על תוספות? מה זה 'תוספות'? מה אתה אומר להם? לכן תצחיק אותם, זה מעניין אותם.

"פעם חכם אחד הלך לאיזה מקום לפרס, והוא גם כן היה מתוחבל. אמר: 'מה זה? היום כיפור! אתם לא יודעים שהיום כיפור?!' אמרו, לא ידענו. מהר, כולם לבוא לבית הכנסת. התחיל לומר 'ויעבור' ולצעוק סליחות כמו כיפור.

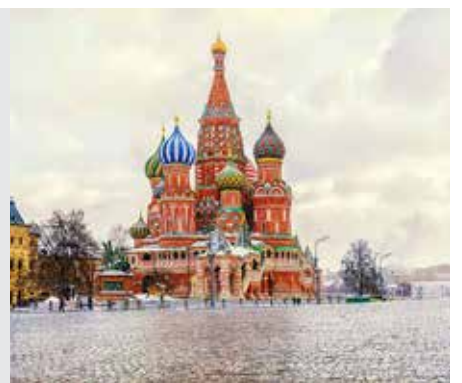
"חברו בא לשם, וכשראה אותו אמר לו: 'מה אתה מרמה אותם?'"

"אמר לו (מנגינה מיוחדת): 'שתוק שתוק, כולם חמורים, לקחתי מהם עשרה דינרים, חצי שלי וחצי שלך, בדיל ויעבור'..."

"הבדיחות האלה... יש אנשים מסכנים, לא יודעים. אנשים טיפשים, אין להם דעת, צריך לדבר עמם דברים שיוכלו להבינם'."

שמחת פורים

"היה לי חבר שהיו לו כל מיני בעלי חיים. לקחתי ממנו קוף, הלבשתי אותו בחולצה וכובע מצחייה ונכנסתי למרן. אמרתי לו: הרב, תברך אותו..."

הקוף שביקש ברכה, ה'פורים שפיל' שהרג את סטאלין והריקודים שמחקו את 'עמלק'

ריקודים של מחיית עמלק

סיפר הגרי"ש אונגר גאב"ד חוג חת"ס זצ"ל (רשומים בשמך' עמ' נז):

"הגה"צ רבי שמעון ישראל פאזען זצ"ל, אב"ד שאפראן, היה נוהג להתאכסן רבות בבית אבי זצ"ל. שנה אחת היה ביום הפורים בביתנו. כשהתאספו שם אנשי הקהילה כולה עם אורחים רבים, והיו ששים ושמחים, היה הרב משאפראן יושב בחצר, והוגה בתורת ה'.

"אח"כ כשהסבו הכל לסעודה, נכנס הרב משאפראן אל החדר, לקח כוסות גדולות מלאות יין, שתה אותן ורשם על הריצפה שמות של רשעים צוררים כמו 'עמלק' ועוד, והחל מפזז ומכרכר בכל כוחו, ותוך כדי היה מוחק את שמות הרשעים, כך היה רוקד במשך שעה ארוכה, עד שצנח ארצה מעייפות, שנגרמה ע"י היין והריקודים הרבים.

"והיה זה פלא עצום, שאחר שינה מועטת ניעור משנתו, והתיישב ללמוד כדרכו כאילו לא היה דבר, עד שהאיר המזרח ועלה השחר'."

(מתוך מאמרו של הרה"ג רבי שמואל צבי גנץ שליט"א)

סיפר הרב צוריאל קריספל הי"ו: כמה חודשים אחר פטירת הרבנית ע"ה, כשהגיע חג הפורים, ראיתי שמרן עדיין בעצב וחשבתני איך ניתן לשמח אותו.

דרכו של מרן בפורים היתה, שהוא ישב ולמד כל הלילה, בבוקר אחרי התפילה שתה מעט יין והלך לישון כמה שעות, לקיים 'עד דלא ידע', ואחרי שנגמר הרעש בבית של משלוחי המנות וכו', היה מתעורר וחוזר ללמוד.

היה לי חבר שהיו לו כל מיני בעלי חיים. לקחתי ממנו קוף, הלבשתי אותו בחולצה וכובע מצחייה ונכנסתי למרן. אמרתי לו: הרב, תברך אותו...

מרן היה עם העיניים בתוך הספר, בלי להסתכל, שאל אותי איך קוראים לו. אמרתי לו: קוראים לו צ'יקו...

מרן בא להתחיל לברך, אבל הרגיש שמשוהו מוזר. הוא הרים את העיניים מהספר, ואז שחררתי את הקוף והוא החל לדלג בחדר, ומרן פרץ בצחוק...

אחר כך כשכבר יצאתי מהבית, מרן התקשר ואמר: 'צוריאל, תודה ששימחת אותי, אבל שכחתי לברך עליו 'משנה הבריות'..."

(יביע אומר)

ה'פורים שפיל' שהרג את סטאלין

אמרו בשם מרן הסבא קדישא, הצדיק הנודע רבי מרדכי מנדבורנה זיע"א שאמר, שבהצגת פורים רואה הוא מה שיתרחש כל השנה הבעל"ט.

בשנים קדמוניות היה נערך 'פורים שפיל' ע"י תלמידיו של כ"ק מרן בעל ה'דבר חיים' מנדבורנה זיע"א. מספר אחד מזקני החסידים של מרן זיע"ע (הובא בס' כתר מלוכה):

"רבינו ה'דבר חיים' זיע"א היה לעיתים מבקש לפני ימי הפורים, שה'שפיל' אשר יציגו בפורים יהיה בענייני השעה. בשנת תשי"ג, החלה להשתולל ברחבי ברית המועצות אחת העלילות הנוראות שידע העם היהודי בדורנו, פרשיה שכונתה 'משפט הרופאים'.

"היו אלו ימי מתח לעם היהודי כולו. הימים ימי שלטונו של העריץ הרשע סטאלין שר". התקשורת הסובייטית יצאה בהודעה מסעירה, על חשיפתו של קשר שנקשר על ידי חבורת רופאים, הנמנים ברובם על ארגון יהודי בינלאומי, שביקשו לשים קץ לחייהם של קציני צבא רבים ובכירים, וכבר הצליחו לחסל שניים מהם.

"רבים מהנמנים על ההנהגה הסובייטית ידעו שזו עלילת שווא, עוד אחד מתכסיסי מלחמת החורמה ביהודי רוסיה, אך ההסתה ברחוב ובכלי התקשורת הלכה וגברה מיום ליום. ההמונים כבר המתו בקוצר רוח ליום שבו יתקיים משפט הראווה ברופאים היהודים, שללא ספק יורשעו לבסוף, ואז למעשה, תחל ההתנכלות האמיתית ביהודים.

"פחד ורעדה אחזו בכל יהודי רוסיה שגרו כאן בארה"ק, ובאו בבקשה לרבינו ה'דבר חיים' זיע"א שיפעל לטובה, כי אחיהם וקרוביהם עדיין נמצאים שם, ומי יודע מה יהא עליהם. "באותם ימים קרא רבינו לעוסקים על המלאכה בהכנת 'שפיל' לפורים, וביקש שיערכו אותו על סטאלין שר", ועל סילוקו מתפקידו.

"ה'פורים שפיל' נערך בשולחן הטהור בבית מדרשו של כ"ק ה'דבר חיים', כשרבינו אחוז כולו שרעפים. רק כעבור כמה ימים, ביום י"ז אדר תשי"ג, הודיעו בכלי התקשורת הממלכתיים ברוסיה, כי יומיים קודם לכן, בשעת לילה, חלה סטאלין שר"י באורח חמור ואיבד את הכרתו, ורק למחרת בבוקר נמסרה ההודעה האמיתית כי סטאלין מת, ובאבוד רשעים רינה.

"מותו הפתאומי הביא, כמובן, לשחרורם של כל הרופאים היהודים שנעצרו, המשפט בוטל, רווח והצלה יעמוד ליהודים, ואכן החלה תקופה שבה שוחררו אסירים יהודים מכלאם, רבים מהם היו מבין אלו שנאסרו על קיום תורה ומצוות ושמירה על גחלת היהדות ברוסיה, וההתנכלויות ליהודים הן מצד השלטונות והן מצד המוני העם, פחתו במידה ניכרת.

"כדבר הזה היה גם בזמן ששררה אימת גזירת גיוס בנות, והמאבק אשר ניהל הציבור הירא לדבר ה', בראשית גדולי הדור לביטול הגזרה. רבינו ביקש שה'שפיל' בפורים יעסוק בנושא זה, שיש גזירה כעין זו וכיצד היא מתבטלת. ואכן זמן מה לאחר מכן, אכן התבטלה הגזירה, בחסדי מלך משען ומבטח לצדיקים".

(מתוך מאמרו של הרה"ג רבי שמואל צבי גנץ שליט"א)

והשתייה כדת

"מתוך כל זאת באתי למסקנה, שהדרך הראויה היא שלא לשתות הרבה בבת אחת. שותים רבע כוס יי"ש, ובכוחו מדברים ומתגעגעים להשי"ת, וכאשר עובר זמן וכוח היי"ש מתפוגג, נוטלים עוד מעט משקה ועוד מעט יין לחדש את ההתעוררות..."

הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א מתאר בערגה כיצד נראו חסידים הראשונים בשתייתם

הגונה! שכרותם רק הביאה אותם להתרפק ברצונות וכיסופים כלפי מעלה, והיו גונחים מעומקא דליבא על ריחוקם מהשי"ת וחיפשו דרכים לחזור בתשובה, ופשיטא שהיין ששתו לא גרם להם את ההיפך.

וזוכרני אכן את אנשי שלומנו החסידים מן הדור הקודם, שניכר היה על פניהם במאד ההתעוררות לתשובה מאהבה מתוך השכרות של פורים, והרבו לקבל עליהם התחלות חדשות ביסודות היהדות ובדרכי רבינו.

החסיד רבי שמואל שפירא זצ"ל היה שותה מיד לאחר תפילת שחרית, ובמשך שעות ארוכות היו זולגות עיניו דמעות, וכל מי שראה זאת התעורר לתשובה. בקטמון היה יושב הגה"צ רבי

שח הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א: סמוך לבית מדרשו במאה שערים היתה חנות לממכר יין [שיינק] בבעלותו של רבי צבי (הרשל) פרקוביץ ע"ה, בנו של הרה"ח המפ"ר רבי דוד פרקוביץ ע"ה, אשר היה מקורב להרבה צדיקים וחסידים מהדור הקודם ושתה בשקיקה ממשנתם הטהורה, אך בנו ר' הרשל היה אומר שבמיוחד העריץ אביו את הגה"צ רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל, והתבטא עליו שהוא שכיית חמדה גנוזה בלתי רגילה: "ער איז א ענתיק".

כאמור, לפרנסתו מכר ר' הרשל פרקוביץ יינות לציבור הרחב. הוא נהג לומר שמגיעים אליו הרבה שיכורים לקנות יין, והתבונן בשכרותם ובסוגי הדיבורים שמוציאים מפיהם בעת שכרותם, ובולטים הם חסידי ברסלב, שמעולם לא יצאה מהם מילה שאינה

ומתגעגעים להשי"ת, וכאשר עוברת שעה או כמה שעות, וכוח היי"ש מתפוגג, נוטלים עוד מעט משקה ועוד מעט יין לחדש את ההתעוררות... וכאשר מגיעים לערך של שתיים קודם המנחה, עושים הפסק בשתיה כדי שנוכל להתפלל כדבעי. ואחרי מנחה ממשיכים שוב בשתיה מעט ושוב מתגעגעים ושוב מדברים דיבורים קדושים, ואח"כ הולכים בהשתוקקות ובברען לקראת מצות סעודת היום ושותים כדבעי.

ואמרתי שחז"ל אמרו 'חייב איניש לבסומי עד דלא ידע', וא"כ יוצא מכך שכאשר הוא כבר אוחז ב'לא ידע' כבר איננו חייב יותר, כי עד כאן חייבו חכמים ולא יותר. אבל אנו הרי רוצים שכל היום יהיה 'חייב לבסומי' ולא נפטור את עצמנו ב'לא ידע'... ואכן כאשר הולכים בדרך הזו, ששותים מעט ועוד מעט, נמצא שברוב היום לא הפקענו את עצמנו מחובת השתיה, כי עדיין לא הגיענו ל'עד דלא ידע' ועד בכלל...

(גיליון 'קרני אור')

אברהם שטערנהארץ זצ"ל, ושופע דיבורים נפלאים ללא הרף. הוא עצמו היה שותה יין במשך כל הזמן, ואף כיבד בין את כל מי שנכנס למקום, אבל עליו בעצמו לא השפיע היין ולא היזו במאומה את יישוב דעתו. בין הבאים לשמוע את דיבוריו של רבי אברהם היה החסיד רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל, שישב שם כמחציתו של יום הפורים! והיטה אזניו ברציפות שלא להחסיר דיבור ותנועה של אותו זקן דקדושה.

כעבור יום הפורים אמר לי פעם רבי שמואל שפירא זצ"ל, שלוקח לו זמן של כשבוע ימים עד שהוא חוזר לסדר יומו לאחר שתיית היין של פורים, באשר איננו מורגלים להרבות ביין במשך ימי השנה.

ובאמת, מתוך הנסיון יודעני בעצמי, שהיו שנים שלקח לי כשבועיים ויותר עד שהייתי שב לעצמי אחר הפורים. ומתוך כל זאת באתי למסקנה שהדרך הראויה היא שלא לשתות הרבה יין בבת אחת. שותים מעט בראנפן, רבע כוס יי"ש, ובכוחו מדברים

בימי המן

מהו הדמיון בין פרס העתיקה לארה"ב של ימינו? במה היתה גזירת המן קשה מגזירתו של היטלר? כיצד מנעו האגרות הראשונות אסון כדוגמת 'ליל הבדולח'? ומה הקשר בין התפילות שעצרו את הגנרל רומל לעצרות הזעקה שנערכו בשושן הבירה

מואמר מרתק מהגאון רבי עמנואל טולדנו שליט"א, המותח קווים בין השואה הנוראה ובין הכיליון המוחלט שהיה עלול להתרחש חלילה בימי המן, אילולא הנס הגדול

וממילא תבינו עד כמה היתה שליטתו בעולם מוחלטת ובלתי ניתנת לערעור, ומעמדו התבסס על ידי מערך המושלים והפקידים שעשו דברו בכל עת.

בזמננו יכולים אנו לראות דוגמא לדבר: הלוא ידוע לכל כי המעצמה הגדולה ביותר בעולם היא ארצות הברית, וכל כך למה? לפי שיש לה צבא וחיילים בכל מקום בעולם; הם מחזיקים בזרוע ימית רחבה המכילה ששה ציים הפזורים ברחבי הים, ובהם מאות ספינות, אלפי מטוסים ומאות אלפי חיילים, כדי שאם תפרוץ מלחמה בכל אזור שהוא, או שיהיה צורך להגיב על פעולה כל שהיא, לא יצטרכו לשנע חיילים מארצם עד מקום הארוע, אלא יוכלו מיד להגיב.

והסיבה שארצות הברית הצליחה לייצר מערך כזה, מה ששאר המדינות - גם הגדולות - לא הצליחו לעשות, היא משום עושרה של המדינה, שיש לה כסף רב מחמת הכלכלה שפורחת שם, לכן יש באפשרותם לתחזק את המערכת המסועפת הזו בכל העולם. כך היה אחשוורוש שולט בכל פינה ופינה בעולם, באמצעות חייליו ומפקדיו עושי דברו, מכוח עושרו הגדול שנתן לו את האפשרות להחזיק את המערך הזה, ואת זה למדנו בפרק הראשון של המגילה שהיה אחשוורוש עשיר מופלג.

להלכה קיימא לן כדעת רבי מאיר, שקוראים את כל המגילה מתחילה ועד סוף. ויש לנו להתבונן בזה, מה עניינו של הפרק הראשון לנס פורים? לכאורה אין זה אלא סיפור דברים בעלמא מה ארע באותה תקופה בשושן הבירה, וסיפור עושרו הגדול של אחשוורוש, כיצד כל זה קשור עם נס ההצלה של פורים?

פרס העתיקה וארה"ב של ימינו

כדי להבין את המציאות באותם ימים וגודל הסכנה שהיתה עם גזירתו של המן, נתבונן תחילה כיצד הצליח אחשוורוש לשלוט שליטה מוחלטת בכל העולם כולו, עד שאמרו עליו בגמ' (מגילה יא, א) שהיה 'מושל בכיפה'.

הדרך בה היה יכול לשלוט בכל מקום היא על ידי שהעמיד מושלים ומפקדים הסרים למרותו בכל מדינה ומדינה, ותחתיהם אלפי חיילים הנאמנים למלכם, וכך השיג שליטה בכל העולם. החזקה של מערך אדיר שכזה דורשת הון רב, שהרי צריך לשלם משכורות לכל אותם אנשים, מזון ומחיה לכל החיילים, וכל המערכת הצבאית והמלחמית לכבוש את כל המדינות צורכות כסף רב. את זה באה המגילה ללמד אותנו בפרק הראשון: ראו את עושרו הגדול של אחשוורוש, כיצד לא היה חסר לו מאומה,

בין גזירת המן לגזירתו של היטלר

ואם תשאל, מה צורך יש לנו לדעת את זה? כיצד מתגדל הנס יותר לאחר שסיפרה לנו המגילה על עושרו ושליטתו של אחשורוש בעולם? כדי להבין את הדבר, יש לנו להביט שמונים שנה אחורה, כאשר גזירה דומה לגזירתו של המן, נגזרה על העם היהודי.

היה זה כאשר המפלגה הנאצית עלתה לשלטון בגרמניה, ובראשה עמד אותו רשע - היטלר ימח שמו וזכרו. דעותיו ומזימותיו הנוראות פורסמו בראש כל חוצות, והעומד מאחוריהן אפילו לא ניסה להסתיר את כוונותיו. הוא הצהיר מעל כל במה, כי בדעתו להשמיד ולהרוג את כל היהודים, ולא רק אלו שמתגוררים בגרמניה, אלא היהודים שבכל העולם כולו יעברו תחת ידיו לטבח. גזירה זו מוכרת לנו כבר משנות דור, הלוא היא דומה להפליא לגזירתו של המן אשר אמר את אותן מילים בדיוק: להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן. אלא שחילוק גדול יש בין גזירתו של המן לגזירתו של היטלר, וכשנתבונן בזה נראה עד כמה היתה הסכנה מגזירתו של המן נוראה, והמרחק בינה לבין הכיליון המוחלט של עם ישראל היה ממש כחוט השערה.

כאשר הרשע היטלר הכריז על כוונותיו להשמיד את כל היהודים שבכל העולם, הוא ידע היטב שהדרך לבצע את זממו ארוכה וקשה מאוד, כי אמנם את היהודים שהיו נתונים תחת שליטתו בגרמניה היה יכול להרוג ולהשמיד, כפי שלדאבוננו אכן נעשה, אך כיצד תוכל ידו להגיע ליהודים שבשאר העולם. אלא שמזימתו היתה, לכבוש עוד ועוד מדינות, וכך יוכל להגיע לכל יישוב המכיל בקרבו יהודים. ואכן התחיל לעשות כן כאשר לאחר שפרצה המלחמה כבש את פולין ודרש מהם להביא לידי את כל היהודים ששם. ובאותו חבל ארץ הקים את המשרפות ותאי הגזים, בהם הולך מיליוני יהודים כצאן לטבח. וכמעשהו בפולין כן עשה לאחר מכן גם בצרפת, שכבש חלקים ממנה והולך את היהודים שם להריגה במשרפות שבאשוויץ. וכך היה בחלומותיו לכבוש את כל שאר המדינות כולם במטרה להרוג את היהודים שבהם. ובאמת בכל המדינות שלא דרכה כף רגלה של המפלגה הנאצית, ולא עלה בידה לכובשן, שם לא נהרגו יהודים במלחמה. זו כוונת הגמ' שיש לקרוא את כל המגילה כולה, לפי שהיא מלמדת אותנו את 'תוקפו של אחשורוש'. המטרה בזה היא כדי שנבין כיצד גזירתו של המן היתה קרובה מאוד לביצוע, הוא לא נדרש לעבור דרך ארוכה של כיבוש המדינות כדי לבצע את זממו, שהרי היה אחשורוש שולט שליטה מוחלטת על העולם כולו, וכל מה שהיה נדרש לו הוא רק להחליט באיזה תאריך הוא מעוניין להפיק את זממו, ולהשיג את הצו המלכותי שיורה על הריגת כל היהודים חתום בחותמו של המלך, ומעבר לזה הכל כבר היה מוכן.

האגרות הראשונות ו'ליל הבדולח'

ואמרו בגמ' (מגילה יב, ב): "אמר רבא, אלמלא אגרות הראשונות לא נשתייר משונאיהם של ישראל שריד ופליט, אמרי:

מאי האי דשדר לן להיות כל איש שורר בביתו, פשיטא, אפילו קרחה בביתה פרדשכא ליהוי", וביאר רש"י, שכאשר קבלו כולם את האגרות האמצעיות, בהם ציווה אחשורוש להשמיד את כל היהודים ב"ג אדר, היה זה כמעט שנה קודם המועד - בחודש ניסן, ומן הדין היה שלא ימתינו עד חודש אדר אלא מיד ילכו כולם להרוג את כל היהודים. ומה שלא עשו כן, הוא מחמת שראו באגרות הראשונות את שגעונו של המלך, שראה לנכון לשגר הוראה לכל נתיניו "שיהיה כל איש שורר בביתו", ואמרו לעצמם כמה שוטה הוא ומה הוא הציווי המשונה הזה, שהלוא זו היא עובדה מוחלטת כבר היום. על כן הוחזק בעיניהם כשוטה ולא התייחסו ברצינות לאגרות האמצעיות אלא החליטו להמתין ולראות כיצד יפול דבר במהלך השנה.

כדי להבין מה היה קורה אילולא האגרות הראשונות, צריך להתבונן במה שאירע זמן קצר לפני מלחמת העולם השנייה, כאשר עבר חוק בשלטון הנאצי בגרמניה שמוציא את כל היהודים מחוץ לחוק. היה זה עוד לפני שהחליטו להרוג את היהודים, עוד לא ניתנה ההוראה להוציא למוות כל מי שבשם ישראל יכונה, אבל כבר אז הודיעו כי היהודים הם מחוץ לחוק. משמעותה של החלטה זו היא, שלמרות שיש חוק בכל מדינה מתוקנת הקובעת עונשים מוגדרים על עבירות, על גניבות, על רצח וכיוצא בזה, הרי שכל אלו חלים רק אם יעשה כן האזרח לאזרח אחר, אך אם יעשה כן ליהודי - לא יעמוד לדין על מעשיו. מיד לאחר שהועבר החוק הזה, ארעו המאורעות הקשים באותו לילה המכונה 'ליל הבדולח', במהלכם ניפצו הגרמנים בתי כנסיות וחנויות של יהודים, ובזזו את כל תכולתם, מתוך ידיעה שלעולם לא יעמדו לדין על זה. וכך בתוך שעות ספורות איבדו יהודים רבים את כל רכושם, חנויות תכשיטים ומוצרים יקרי ערך, ועוד שלל רב, הכל נבזז והלך לידיהם של אותם רשעים.

על זה אומרת הגמרא, כי תופעה מעין זו היתה אמורה להתרחש גם באותו דור, כאשר קיבלו כולם את האגרות המורות על רציחת כל היהודים בעוד כשנה, הרי שבעצם שליחת האגרות הללו מונחת ההחלטה שכבר עתה אם יהרוג מישהו את היהודי הוא לא יידרש לתת על כך דין וחשבון, ומאחר שכן הוא, הרי שמצד דרך הטבע היו צריכים כולם לחוץ ולהרוג את היהודים שהרי הותר להם ליטול גם את רכושם, "ושללם לבזז", אלא שמחמת האגרות הראשונות הבינו שלא מומלץ להם לסמוך על מילה של אחשורוש שהיה נדמה בעיניהם כשוטה, והתמהמהו מלעשות כן טרם המועד שצויין באגרות.

כליון מוחלט ללא 'פליטי שואה'

אילו לא היה מסובב הקב"ה את שליחת האגרות הראשונות, הרי ש"לא נשתייר משונאיהם של ישראל שריד ופליט" - במשפט זה הבהירו לנו חז"ל את עוצם הסכנה שהיתה אז, שאפילו יהודי אחד בודד לא היה יכול לשרוד את הגזירה הזו. ודבריהם ז"ל הלוא אין בהם גוזמא כלל, והם אמרו שלא היה משתייר שריד

ופליט, היינו שלא היה נותר אפילו יהודי אחד בכל העולם כולו! לא היה דרך להימלט מגזירת המון, לא 'שריד' ולא 'פליט'.

'שריד' הוא מי שהצליח לחמוק באיזו שהיא צורה מן המוות, וכמו שרבים מאחינו בית ישראל עלה בידם לשרוד את השואה האיומה, למרות שהחרב השתוללה מעל לראשם. ביניהם היו כאלו שמצאו מקום מפלט אצל חסידים מאומות העולם אשר הסכימו להכניסם לביתם ולהגן עליהם. ואילו 'פליט' הוא מי שהצליח לברוח מגבולות הסכנה אל מקום מבטחים, כאותם שזיהו את הסכנה בגרמניה טרם בואה וברחו אל אזור בטוח יותר, עלו לארץ ישראל או למקומות אחרים. אלו מכונים 'פליט'.

אך בתקופתו של המון, אילו היה מתבצע זממו, הרי שלא היה נותר לא 'שריד' ולא 'פליט'. וכל כך למה? מבואר במדרשים, שבאגרות ששלח אחשוורוש לכל המדינות נכתב שמי שיחביא בביתו יהודי על מנת להצילו, אחת דינו להיהרג יחד עם היהודי. ועיר שיימצא בה יהודי בתחומה, ייתלו ראשי אותה העיר בשעריה. על כן אף היהודים שהיו מיוודדים עם גויים אחרים, לא היו יכולים אלו למצוא מפלט בביתם, שכולם פחדו להסתכן במוות.

ואף 'פליט' לא היה שייך שינצל מאותה גזירה, כי הלוא לא היה להם להיכן לברוח, שהרי כל העולם כולו היה נתון תחת שליטתו של אחשוורוש, ולכל מקום ומדינה בעולם הגיעו האגרות הללו הקוראות ומצוות להשמיד את כל היהודים, אם כן לא היה להם אף סיכוי קלוש לברוח ממקום הסכנה.

כשנעמיד את המציאות הזו נגד עינינו, ונבין עד כמה היינו קרובים למצב של כיליון מוחלט, עד שכמעט ובין רגע בתוך יום אחד לא נותר שם 'ישראל' בעולם, יתמלא ליבנו בשמחה אין קץ על הנס העצום שעשה לנו ה' בהצילו אותנו מיד אויבינו, ושמחת הפורים שלנו תתעצם לאין ערוך כשנבין את עוצמת הנס.

בכי ומספד - והתפילות שעצרו את רומל

והנה, כאשר היו ישראל שרויים בתוך עומק הצרה, ולא היה נראה שקיימת היתכנות טבעית להינצל מהגזירה הנוראה אשר כבר היתה חתומה, ונשלחו האגרות לכל המדינות - פתאום בבת אחת, החלו לראות את הישועה עד שניצלו ממוות בטוח לחיים ולשלום.

ונתבונן בזה, כיצד באמת ארע הנס הזה, מה הביא לפתע את התהפוכה הגדולה הזו שעלו ישראל ממצב של חוסר אונים מוחלט למצב של "ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם?" המגילה מלמדת אותנו, כי מה שהציל את היהודים שבאותו זמן היה התשובה שעשו, התפילות שזעקו לשמי מרומים והצום שקיבלו על עצמם במשך שלשה ימים לילה ויום, בזכות זה עוררו עליהם את רחמי ה' להצילם ממצוקתם. ומיד לאחר שעשו כן החל להשתלשל כל הנס המופלא שהתבטלה הגזירה ונתלה המון על העץ.

וכאן אנו רואים נקודה חזקה, שהנה כפי שהרחבנו ישנו קו משווה בין גזירתו של המון "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים

מנער ועד זקן", לבין מזימתו הנוראה של היטלר שבאכזריותו רצה להוציא להורג את כל עם ישראל, אלא שבעוד שזכינו לנס וגזירתו של המון התבטלה, הרי שהמזימה של היטלר ימ"ש בוצעה ונהרגו תחת ידיו מיליוני יהודים ה' יקום דמם. ושמעתי מאחד מגדולי ישראל שאמר, כי הסיבה שלא זכו לנס לבטל את גזירתו של היטלר, היא מחמת שלא קבעו יום תפילה וזעקה על כך בקרב תפוצות יהדות אירופה, והוא משום שהיו בטוחים שלא יתכן שעם 'נאור' ו'מתורבת' כגרמנים יוציאו לפועל תוכניות כה אכזריות, ואמנם אמרו פרקי תהילים והתפללו על עתידם, אך לא שתו אל ליבם לתקן יום צום וזעקה לקראת הגזירה הנוראה, לפי שלא הפנימו את העתיד לבוא עליהם.

ובשלהי המלחמה, כאשר שלח היטלר את גנרל רומל לעלות ולכבוש את ארץ ישראל, והוא כמעט והצליח בכך [לאחר שכבר ירד מאיטליה ללוב עם טנקים כבדים ומשם נכנס למצרים ועמד בשערי ארץ ישראל], נכנסו כל תושבי הארץ לפחד ובהלה, מאחר וכבר הגיעו לאוזניהם השמועות הקשות ממה שעשו הנאצים לאחיהם שבגולה, והתכנסו כולם לימי צום ובכי. ומסופר כי באותם ימים התקיימו בירושלים משמרות תהילים במשך כל שעות היממה בלי הפסקה, וכך לאחר תפילות רבות נבלמה דרכו של רומל וחייליו באורח ניסי, כאשר היו זקוקים למים ולא עלה בידם להשיג, והוכרחו לחזור על עקבותיהם.

כמו כן שמעתי שארע בעיר קזבלנקה שבמרוקו, כשצבאו של היטלר התקדם לעברה וכבר עמד במרחק לא רב ממנה, והיה חשש כבד שמא יצליח לכבוש אותה כמוזימתו ולהוציא להורג את כל היהודים שם. ובאותו מקום היו יהודים רבים שחששו לחייהם [והערבים שהיו שם היו אומרים ליהודים, דעו לכם שעוד רגע קט ישחטו אתכם הגרמנים ללא רחם], והתכנסו כולם בבית הכנסת וערכו עצרת התעוררות גדולה.

סיפר לי רבי יונה הרוש - שהיה באותה תקופה בקזבלנקה - שהוא זוכר את הפחד והבהלה שהיו ברחובות, והוא עבר לפני התיבה באותה עצרת, וכה היתה תפילתו: "רבונו של עולם, כתבת בתורתך 'בני בכורי ישראל', הבט נא וראה את בנך בכורך העומד בסכנה קיומית". וכך התפללו כולם בתמימות מתוך לב נשבר. וזכו שנעשה נס מיד למחרת, והגיע צבא אמריקני וגירש את הצבא הגרמני מאותו אזור.

והמשיך וסיפר: "למחרת היום, כאשר נודע לבני הקהילה על הנס שארע, ניגשו אלי כולם והרימוני על כסא כאות כבוד והודו לי, 'בזכותך ובזכות תפילותיך ניצלנו ממוות לחיים'.

וזה אנו רואים בחוש, כי בתקופת השואה במקומות שהתקיימו תפילות - זכו וניצלו, אך במקומות שלא הבינו את גודל הסכנה ולא השכילו להתעשת ולערוך ימי תפילה וזעקה - לא ניצלו. ואכן בימי המון, התכנסו כולם לימי צום בכי וזעקה, וכדברי התרגום הנזכרים שהיה מרדכי קורא בפניהם את פרשת התשובה וכו' וזכו שהתקבלו תפילותיהם וניצלו מהגזירה.

(גיליון 'דעת ואמונה')

אמרתי לו: דנו היקר, תלמידנו האהוב, אני רוצה ממך משלוח מנות. תיתן לי? "בוודאי כבוד הרב, אני חייב לך הכרת הטוב". אז בבקשה - עניתי - אני רוצה אותך בעצמך למשלוח מנות...

נס הפורים הפרטי של הרב דניאל, ר"מ ומחנך במוסדות 'מגדל אור', אותו הוא מספר מדי שנה בליל פורים לאחר קריאת המגילה

"בוודאי כבוד הרב, אני חייב לך הכרת הטוב".

אז בבקשה, עניתי, אני רוצה אותך למשלוח מנות.

"אותי? מה זאת אומרת?" לא הבין דנו.

זאת אומרת שאתה המשלוח מנות שלי לפורים. הגוף והנפש שלך הם שתי מנות שאתה נותן לי לכבוד חג הפורים. עשינו עסק? "כן", ענה דנו בבושה, והציבור מחזק את ידיו בשאגות עידוד, "דנו! דנו! דנו!"

והוא נשאר שם... עד עצם היום הזה, ו... כיום משמש הרב דניאל כר"מ ומחנך במוסדות 'מגדל אור' ומפיץ תורה ויהדות בלב הנערים הרבים. בכל ליל פורים, לאחר קריאת המגילה, הוא עולה על הבמה ומספר את נס הפורים הפרטי שלו.

את סיום הסיפור שמעתי בשנה שעברה לראשונה: "חזרתי הביתה", סיפר הרב דניאל, "ואמרתי לבני המשפחה: אני חוזר למגדל אור. הם הסתכלו עלי בתמהון: 'מה יש לך? עזבת אותם סופסוף, מה אתה חוזר?'"

"אני משלוח מנות של הרב", סיפר להם דניאל.

"מה זאת אומרת?"

"הבטחתי את עצמי משלוח מנות לרב גרוסמן", ענה דניאל.

המשפחה, שהיתה שומרת מסורת והקפידה על חגים, לא ידעה איך לעכל זאת, אבל ברירה לא עמדה בפניה. הבן שלהם משלוח מנות של הרב גרוסמן...

"לך, טוב", קבעה האם. והוא כאן. המאור שבתורה החזירו למוטב. ולא זו בלבד, אלא בכל שנה הוא מקפיד להביא עוד ועוד משלוחי מנות שכאלו לעם ישראל...

(גיליון 'פרפרת' מתוך 'אור השבת')

בימי הפורים אנו מקיימים מצות משלוח מנות. הרבה סוגים של משלוחי מנות קיימים בשוק, אבל ישנם משלוחי מנות ומיוחדים... סמעניני ועל כך להלן.

מספר הגאון רבי יצחק דוד גרוסמן שליט"א רבה של מגדל העמק וראש מוסדות 'מגדל אור':

הוא היה תלמיד חביב ומצטיין. 'דנו', קראנו לו בחביבות. תווי פניו העידו על עדינות נפשו. ידענו כי הרקע המשפחתי שלו קשה, ושהוא נושא עמו מטען לא קל. צוות המוסד העניק לו בכל ימי לימודו ב'מגדל אור' את החום והאהבה שלהם היה זקוק.

כשהגיע לגיל 13 חגגנו עמו בר-מצווה. הענקתי לו זוג תפילין ויחלתי להצלחתו. ברם, אחיו התעקשו שהוא יחזור הביתה וילמד קרוב לבית. חששתי מאד מכך, אבל לא היתה לנו ברירה. דנו חזר הביתה ועם הזמן הפך לנער שוליים, התחבר לילדים מסוכנים באזור והתדרדר רוחנית ומוסרית.

נשאתי עמי כל הימים כאב לב על שדנו עזב את דרך התורה. הוא, שכבר הכיר את בוראו ולמד בחשק רב ובהצטיינות, עזב 'באר באר מים' לטובת בורות נשברים.

ואז הוא קפץ לביקור מחזור. היה זה בפורים. קראו לו והוא בא. החגיגה היתה גדולה, קראו מגילת אסתר ברוב עם, אחר כך חולקו משלוחי מנות ונערכה סעודה גדולה, שיר ושבח, הודאה והלל להקב"ה. הבוגרים נעמדו לרקוד עד דלא ידע, והאווירה נהיתה פורימית ושמחה.

לפתע, בין מאות התלמידים, הבחנתי בו. רצתי אליו וביקשתי שיעלה עמי על הבמה. תחילה סירב, אך אחר כך עלה לבמה. אמרתי לו: דנו היקר, תלמידנו האהוב, אני רוצה ממך משלוח מנות. תיתן לי?

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

**בפורים, כל אחד מהרמיי"ם הללו נהג אחרת. האחד, כשהבחין
בבחור שתוי היה משקה אותו עוד. והשני, פניו היו מתכרכמות
לנוכח מראה כזה, כאומר: 'אוי בני! חבל שאתה מחמיץ את
ההזדמנות!' כמו איזה משניהם נהגתי? - תוכלו להבין מעצמכם...**

"כיצד מרקדין וכיצד אין מרקדין?" - הגה"צ רבי אביגדור מילר זצ"ל משרטט קווים לדמותה של שמחה ראויה, מועילה ומרוממת

"נודע ה' משפט עשה בפעל כפיו נוקש רשע" (תהילים ט יז). אז, כאשר המן נתלה על אותו עץ שהוא עשה למרדכי, אז "נודע ה'" - וכשאדם מקבל ידיעה בה', הוא מקבל אמונה אמיתית. כשאתה רואה איך ש"בור כרה ויחפרהו ויפל בשחת יפעל" (שם ז טז) - המן נפל לאותו בור שהוא עשה בעצמו למישהו אחר - אתה מוסיף לקבל עוד דרגה בידיעת ה'.

פורים הוא זמן להכיר את הקב"ה מתוך מה שקרה בפורים, ולפרסם את הנס. לכן בפורים צריך שיהיה דעה ללמוד ולהתבונן ולהשכיל, והשתייה היא כדי לקבל דעת יותר, להגיע להתלהבות בדעה; יותר התלהבות מידיעת ה'.

בפעם השניה שהלכנו אליו, הוא אמר כדלקמן:

מכיוון שפורים הוא זמן לדעה, לכן יש "כלל" במסילת ישרים: החיצוניות מעוררת את הפנימיות - המעשים החיצוניים מעוררים את המחשבות הפנימיות. בדרך כלל אין לאדם גישה לתוך תוכו, לפנימיות הנפש שלו, אבל על ידי ביצוע פעולות חיצוניות נכונות האדם כן יכול להגיע ולהפעיל את המחשבות הפנימיות שלו, את הרגשות שלו. לכן השמחה והריקודים בפורים הם דבר נפלא! בפורים אתה רוקד עם הנפש הפנימית שלך ריקוד של אמונה בה', ריקוד של "נגילה ושמחה בישותו", ריקוד של "אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו".

כל הנחת רגל פשוטה שאתה עושה על הרצפה, אתה צריך לדעת שאתה מחתים עמה את האמונה לנשמה שלך. אל תחשבו שזה לא כך. ייתכן שאתה חושב גם שזה סתם בילוי מוצלח, אתה אוהב את השמחה של הריקוד, מי שחושב כך לא יצא לו כלום מפורים, אבל אם אתה עושה את זה עם קצת לשם שמים, אז תדע שבשמחה הזו אתה מטביע אמונה על הנשמה שלך, זה מה שאתה עושה. כל טפיחה שאתה דופק בכף הרגל שלך - הוא אמר - אתה מעמיק את האמונה שבנשמה שלך בצורה ברורה יותר.

(תורת אביגדור)

שח הגה"צ רבי אביגדור מילר זצ"ל:

בסלבודקא היו לי שני רבנים - מורי דרך, זכרונם לברכה. וברוך ה', שניהם היו לי לדוגמה ולהשראה. בימי הפורים היו דרכיהם שונות זה מזה. בכל שנה בפורים נהגו בני הישיבה ללכת לראשי הישיבה ומנהליה, לשמוח ולרקוד אתם על ישועת ה' ביום זה. הלכנו לראשי הישיבה והלכנו אל המשגיח, אל כל האנשים החשובים בישיבה.

והנה אותם שני רבנים היו שונים באופן התנהלותם בפורים, ושתי דרכים היו להם בעבודת ה'. רב אחד, כאשר היה יושב בראש השלחן ובחורי הישיבה רקדו מסביב, התבונן מי קצת פרוע, ולאותם שהשתוללו כראוי היה מגיש עוד יין או כוסית י"ש. כך היה "שופך דלק" למדורה על מנת שתדלק ותבער יותר.

הרב האחר, כשרקדנו סביב שולחנו, נהג אחרת. הוא היה מביט אל הבחורים בעין בוחנת, להבחין אם מי מהם שיכור, וכל מי שהיה נראה לו שיכור ומשתולל, נתכרכמו פניו של אותו רב, ונראה היה כאומר: אוי בני! חבל שאתה מחמיץ את ההזדמנות! אחר איזה משניהם נהגתי, תוכלו להבין מעצמכם: אחר הנהגתו של הרב השני - זה שכשראה מי שאבד את דעתו בפורים החמיצו פניו מצער. הוא הרב שבדרכו נהגתי.

ורב זה אמר לנו בפורים שתי 'שיחות' שונות:

האחת, שכדאי להתבסס בפורים - אך לא להשתכר. כי "גדולה דעה" - תמיד תשמור מכל משמר שתהיה לך ה'דעה'. נכון ש"חייב איש לבסומי", אבל רק "עד" דלא ידע, "עד" פירושו: ולא עד בכלל. רגע לפני שאתה מאבד את הדעה שלך, זהו הרגע שהגעת למטרה, ואז אתה מפסיק. כשאתה מגיע לשלב הזה אתה כבר יוצא את המצווה, יותר מזה - תפסיק.

הוא אמר שעלינו לדעת, שאדרבא, לעולם פורים הוא זמן של דעה! פורים הוא הזמן להשיג את דעת ה'. בפורים זהו יום שבו

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

איך להיות 'שותה חכם'? - מידע חשוב למקיימים בהידור 'חייב איניש לבסומי בפוריא'

אחרת כחצי שעה לפחות, כדי לתת לגוף זמן לעכל את האלכוהול. המתנה אינה מונעת את ההשתכרות!

ד. יש להקפיד ששתיית האלכוהול תהיה מלווה באכילה ושתיית מים ומשקאות קלים (אכילת טוסט שרוף מועילה במיוחד). מומלץ לשתות לפחות כוס אחת של משקה קל על כל מנת אלכוהול.

ה. יש להתרחק לגמרי ממשקאות מוגזים. הם מסבכים את עיכול האלכוהול.

ו. מומלץ להימנע משתיית משקאות המכילים קפאין (קולה, קפה, תה וכדו'), הקפאין מייבש את הגוף בנוסף לאלכוהול. אם הנך מרגיש בחילה, הפסק לשתות אלכוהול, שתה כמה שיותר מים, ואכול מאכלים עם פחמימות. לא לאכול כלל - זו טעות!

אחר השתייה:

בכדי להחזיר לגוף את הויטמינים שאיבד מחמת השתייה המרובה, וכן לעזור לגוף לעכל את האלכוהול שעדיין נשאר בו, יש להקפיד להמשיך לשתות מים ומשקאות קלים המכילים מלח, סוכר, וויטמינים (במיוחד ויטמין C ואשלגן), מומלץ לקחת גם כדורי ויטמינים.

אם אינך חש בטוב בבוקר שלאחר מכן, מומלץ לאכול בננות, ביצים (עדיף מבושלות מאשר מטוגנות) ובמיוחד טוסט שרוף. דברים אלו מכילים רכיבים תזונתיים המסייעים לגוף לשקם את עצמו. כמו כן המשך לשתות ולנוח היטב.

בהצלחה!

א' פריילעכין פרים :)

כללים הבאים יכולים למנוע או לכה"פ למעט תופעות לא רצויות, והם מבוססים על מקורות רפואיים מוסמכים. לאדם שאינו חש בטוב מומלץ להימנע משתיית אלכוהול, הפוגע במערכת החיסונית של הגוף.

לפני השתייה:

א. לאכול הרבה, במיוחד מאכלים שמנים (יש שהמליצו על שמן זית מעורב במאכל אחר), מטוגנים או המכילים פחמימות (מוצרי קמח, תפוחי אדמה, אורז וכדו').

ב. כדאי מאד לאכול טוסט שרוף, הפחמן שבו מסייע רבות לעיכול האלכוהול.

ג. לשתות מים או משקאות קלים, במיוחד אותם המכילים ויטמינים. מומלץ אף לקחת כדורי ויטמינים.

על אף שהאוכל מאט את השפעת האלכוהול איננו מונע את ההשתכרות! האכילה והשתייה המוקדמת מונעת את התייבשות הגוף, ומסייעת בעיכול האלכוהול, וע"י כך מונעת תחושת בחילות וכדו'.

תוך כדי השתייה:

א. חשוב מאד לבחור משקאות איכותיים (בדרך כלל נמדד ע"פ המחיר). וכן עדיפים משקאות הבהירים בצבעם וכאלו שאינם מכילים סוכר, כל אלו מתעכלים בגוף ביתר קלות.

ב. אין לשתות סוגי אלכוהול המיוצרים ממקורות שונים זה מזה (כגון: יין, בירה, וודקה, ויסקי וליקר).

בשום אופן אין לשתות בירה ואח"כ יין.

ג. אין לשתות הרבה בבת אחת, יש להמתין בין מנת משקה (כוס יין של 13% אלכוהול או כוסית משקה חריף של 45%) למנה

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

באותה עת, כשהרחוב המה ובית המדרש היה שקט, כשהכל התרוצצו ורבי וולוויש ישב ולמד בשמחה ובהתמדה, מרוכז כולו בתורה הקדושה - החלה להתחולל בשמים סערה גדולה...

ההזדמנות המיוחדת ביום הפורים לזכות לאור התורה לשנה שלמה

שבת מלימוד התורה, ורק רבי וולוויש הוא שאחז בעוז בגחלת התורה, ולמד בהתמדה בעיצומו של יום הפורים הסואן! הרי לימוד התורה הוא מה שמחזיק את העולם, ואם היה רגע בו אף יהודי לא היה לומד - הרי באותו רגע לא היה קיום לעולם כולו! ובשעות הללו שרבי וולוויש היה היחיד בעולם שעסק בתורה, אמנם הוא היה שקוע בלימודו ולא ידע מכלום, אך בשמי שמים סערו הרוחות וגעשו, כי הוא שהחזיק בלימודו את העולם כולו! לפיכך, הוחלט מיד להעניק לו מתנה יקרת ערך במיוחד: כשם שבאותן שעות בפורים הוא היה היחיד שהאיר את העולם בתורה, כך יזכה לבן שיאיר את שמי העולם בתורתו! בחלוף שנה וחצי, ביום כ"ה בתשרי תקצ"ט, נולד לרבי וולוויש בן, ונקרא שמו בישראל 'אברהם'. ויגדל הנער ויגמל, עד שהפך לגאון הנודע בעל ה'אבני נזר', שספריו מאירים ללומדי התורה כבר יותר ממאה שנים, והכל נפעמים מגאונותו העצומה ובקיאותו החרפה!

הסיפור כולו, כפי שנחשף בידי חותנו - הרה"ק מקוצק, הובא כאן מהספר 'שר התורה מסוכטשוב', כדי להאיר לנו: יום הפורים מלא וגדוש, עמוס במצוות ובמעשים טובים. כולם ממהרים, מתרוצצים, צריכים להספיק אינסוף ביקורים, מטלות, משלוחים, תחפשות, אביונים, מנות, סעודה ושמחה... ביום הזה קיימו היהודים וקיבלו עליהם באהבה את התורה. כמה כדאי למצוא זמן, לתכנן מראש שעה, בה נשב ונלמד ונעסוק בתורה ביום הפורים, נפתח לנו את שערי השפע ביום הגדול ביותר בשנה, כדי שנזכה לאור התורה באהבה כל ימות השנה!

פניני פרשת השבוע, הובא בגיליון 'דרישה וחקירה'

היה זה בעיצומו של יום הפורים, בעיירה בנדין שבפולין. ככל עיירה יהודית אחרת, גם העיירה בנדין צהלה ושמחה. זה עתה הסתיימה קריאת המגילה, והכל יצאו מבית הכנסת, לתור אחר אביונים לקיים בהם את מצות היום, כשהם נושאים מגשי דגים ובשר כמשלוחי מנות לידידיהם ומכריהם.

הרחוב המה מאדם, כולם היו עסוקים וטרודים, רצים ממקום אחד למשנהו, עליזים במצוות היום. בבית הכנסת הקטן, ישב על מקומו הקבוע יהודי אחד, שהיה היחיד באותה שעה בבית הכנסת. אורת החג כאילו דילגה עליו, יש לו עוד פנאי לקיים את מצוות היום במשתה ושמחה, וגם את הרגעים הללו הוא מנצל לאהבת חייו ומשוש נשמתו - התורה הקדושה.

היה זה הגאון רבי זאב נחום בורנשטיין זצ"ל, מחבר הספר 'אגודת אזוב', מתלמידי החכמים הבולטים שבבנדין, שנודע גם בהתמדתו המופלגת, ולימים כיהן כרב העיר ביאלא. הוא סידר את יום הפורים מראש באופן כזה, שיוכל לקיים את כל מצוות היום בהידור רב, לתת לאביונים מהודרים כדי סעודתם בשעה מוקדמת, וגם לחלק משלוחי מנות לקרוביו. עוד יישארו כמה שעות טובות במשך היום עד שייטול ידיו לסעודה, ואותן הוא בחר לנצל בשקידה בלימוד התורה.

רבי וולוויש - כפי שכונה הגאון בפי כל קרוביו ומכריו, עסק בתורה בשמחה ובהתמדה, כשהאווירה החגיגית מקיפה וממלאת אותו אך לא פוגעת בריכוזו בתורה הקדושה.

באותה עת, כשהרחוב המה ובית המדרש היה שקט, כשהכל התרוצצו ורבי וולוויש ישב ולמד - התחילה בשמים סערה גדולה מאוד: הרי אף יהודי לא למד באותו זמן, אף לא אחד! העולם כולו

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

בתוך כדי כך נכנס אלינו השכן מלמטה והתעניין לפשר מצב-
רוח השורר בבית. סיפרתי לו על מעוכבת-השידוך שעשתה את
הסגולה המיוחדת ועתה נכנסה בבכיות לבקש ברכה. תגובתו
היתה מפתיעה. "לא ייאמן! זה ממש משמים!" - זעק בכל גרונו

רבי חיים זאיד שליט"א מספר על הסגולה המיוחדת שעל ידה ניתן לקבל 'מתנות לאביונים' מהקב"ה - בו ביום!

ותשע ועדיין לא מצאתי את זיווגי ולא הקמתי בית נאמן בישראל,
אנא ממך תברך אותי עכשיו שאזכה עוד השנה לבנות בית נאמן
בישראל."

מאז כניסתה לבית כל המצב רוח עמד מלכת. כולם מהצד
עומדים ומורידים יחד איתה דמעות של רגש וצער, של תפילה
ותחינה על אותה נערה מסכנה חסרת ישע שעשתה את הסגולה
שהמדרש רבה אומר ומקווה לשמוע בעקבותיה בשורות טובות.
כמובן לא היססתי ומיד ברכתי אותה שבזכות הסגולה
שעשתה והתהילים שקראה, יה"ר שתזכה עוד השנה לבנות בית
נאמן בישראל בקרוב ממש.

בתוך כדי הדברים נכנס אליי השכן מלמטה ובידיו משלוח
מנות. הוא מגיע לבית ורואה את המצב רוח העגום ששורר בו,
וניסה לשאול לפשר העניין. סיפרתי לו את הסיפור של אותה
נערה בת עשרים ותשע שמעוכבת בשידוכים, ועתה אחרי שעשתה
את הסגולה שאמרתי לעשות היא באה לבקש ברכה ותוך כדי כך
פרצה בבכי ומאז כל הסיפור התחיל.

השכן הניח את המשלוח מנות וזעק בכל גרונו: "לא ייאמן!
משמים, הבן דוד שלי, בן שלושים ואחת נמצא אצלי, וגם הוא
רווק, וכל הפורים התפלל שיזכה למצוא אשה. ואולי זה משמים
כל המעמד הזה שמתרחש לנגד עיניי".

כמובן, מיד אמרתי לו שזה לא 'אולי' משמים - אלא בוודאי
משמים. כבר באותו רגע סגרנו את הפרטים מלמעלה, כך
שבמוצאי פורים כבר סידרנו לשניהם פגישה ראשונה, ובשבוע
שאחרי פורים הם כבר סגרו ווארט ונישאו לאחר תקופה קצרה.
לאחרונה ברוך השם נולד להם תאומים חמודים. וכמובן עד היום
הם לא שוכחים את הסגולה.

קוראים יקרים, השנה אנו נתפוש את ספר התהילים, נקבל על
עצמנו תענית דיבור ונעשה את הסגולה המוכחת שראינו כיצד
היא פועלת בתוך דקות ומול העיניים בלי עיכובים ובלי שום
דבר אחר. השנה, כולם ישבו סביב השולחן ויקראו פרקי תהילים
בכוונה ויכוונו לכל ישועה שהם צריכים, אם זה בבריאיות ואם זה
בזיווג או בזרע קודש של קיימא. הסגולה פועלת לכל דבר בכל
מצב, ובימי הקדושים של חג הפורים, שאולי לא כולם מכירים
במעלותיו ובסגולותיו שאין להעריך ואין לשער.

(אור השבת)

את הסיפור המדהים הבא סיפר מגיד המשרים רבי חיים זאיד
שליט"א:

באופן קבוע, כשמזמינים אותי לשאת דברים על מעלתם
וגדולתם של ימי הפורים הקדושים והנוראים, אני נוהג לפתוח
במדרש רבה ידוע על מגילת אסתר, אולי לא כולם שמעו על כך,
בכל אופן אומר אותו לטובת קוראינו.

המדרש רבה אומר, שביום פורים, אדם שיושב ומנצל את היום
הזה במלואו ומתפלל להשם יתברך בדמעות שלישי, ובנוסף לכך
יקרא בהתמדה תהילים או שילמד משניות - מובטח לו שיראה
ישועות בעצם היום הזה. וכמו שכבר הזכרנו על מעלתו של פורים,
שמגיע עד כדי אותו הרגע הגבוה של 'איה מקום כבודו' במוסף
של יום הכיפורים.

ובפרט השנה שאנו נמצאים בפורים משולש, יש שלושה
ימים לפורים שאפשר לנצלם לקרוא תהילים ולהתחבר לאבא
שבשמים בכל המובנים ובכל הדרכים שיהיו, העיקר שיוריד את
הישועות ויפתח את צינורות השפע לכל עם ישראל ויתן לנו את
ברכתו להמשך החיים, ובפרט בימים סהרורים אלו.

ובשעה שאני מדבר על הנושא הזה האדיר הזה של מעמד
קריאת התהילים וחיזוק עניין התפילה בימי הפורים, אני נזכר
בסיפור מדהים שאירע איתי לפני שנתיים:

כדרכי בקודש בכל שנה ושנה אני נוהג לערוך את סעודת
הפורים שלי בבית הוריי. אנו נוהגים לשבת כל המשפחה סביב
שולחן ערוך בכל טוב מצרים, ואוכל מכובד כיאה וכראוי לחג
הפורים המסוגל ביותר מכלל החגים שאנו חוגגים במעגל השנה.
בשעה שאנו יושבים עם המשפחה, ומרגע לרגע נפרצת הדלת
בעוד 'סיירת' שבאה להתרים בביתנו [שאגב, השנה זו הזכות שלנו
לעזור ולסייע להם ככל יכולתנו. הת"תים של הישיבות נמצאים
בגרעון שלא היה להם מעולם בגלל שנת הקורונה, והם חייבים
את התרומות שלנו בשביל לסייע לחתנים ככל יכולתם לבנות בית
נאמן בישראל] - לפתע נכנסת לבית הוריי נערה. פניה הביעו צער
וקולה המשתנק החל ומתחלש עד שפרצה בבכי.

היה זה שעה קודם שקיעת החמה, זמן שנקרא 'נעילה' של יום
הפורים, אך בפיה כמה מילים לומר לי. "הרב זאיד", היא אומרת
לי, "עשיתי בדיוק מה שאמרת לנו בהרצאה וקראתי בכל הפורים
שלושה ספרי תהילים והתפללתי רבות. והנה אני בת עשרים

דיבר לשון הרע ואינו יודע ממי לבקש מחילה, מה יעשה?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

ברבים מתוך ספרי הפוסקים ויתחזק לקיימם, ואז בודאי הקב"ה ימחל לו על העבר ויעזרהו על להבא שלא ישל עוד. עוד עצה כתב הגר"ח קניבסקי (טובך יביעו ח"א עמ' רעב ושל"ד, קונטרס קב ונקי-תשע"ד), שיתקן צרכי הרבים כדי שרבים יהנו מהם, וכן כתב הגר"י זילברשטיין (שם עמ' שלה) והוסיף, שעדיף שיתקין דברים גשמיים לצרכי הרבים, כדי שרבים יהנו מכך, ויתפלל לה' שהאנשים שחטא כנגדם ימחלו לו, ושיזמן אותם למקומות אלו ליהנות ממה שהתקין לרבים, ובכך שיהנו ממנו יכופר לו עונו. והוסיף הגר"ח קניבסקי (שם) שהיה עד למקרה כזה, שאחד שהתקין ספסלים למנוחה בציון הרשב"י, וראה שהתיישב עליהם אחד למנוחה, ואמר כמה טובה גדולה עשה האיש שהתקין ספסלים אלו, ובסוף התברר שאותו יהודי שהתקין הספסלים, חטא כלפי היהודי הזה שנהנה עכשיו מספסליו. וסיים, שרואים מכך השגחה פרטית איך הקב"ה מגלגל שיהודי יגיע לתיקון חטאו.

בהלכות הנלמדות היום מעורר ה'חפץ חיים' על כך שעוון לשון הרע קשה לתיקון, כיוון שפעמים רבות אדם אינו יודע ממי לבקש מחילה, מאחר ודיבר על הרבה מאוד אנשים. בביאורים ומוספים מביאים, כי אף באופן שאינו יודע ממי לבקש מחילה, כתב בחובת הלבבות (שער התשובה פ"י) שאם חפץ הוא מאד בתשובה, יתן ה' בלב הנפגע למחול לו, וכן בכל סוגי העבירות יזמן לו הקב"ה שימחל לו הנפגע בכל דרך שהיא [וידוע שבדברי בעל החובת הלבבות האלו, ניחם הגר"א מוילנא את הגר"ז מוואלוז'ין כאשר חשש שבא מכשול על ידו ולא ידע ממי לבקש סליחה (תורת האדם פ"א)]. בנוסף, דרך התשובה כשלא זוכר למי חטא, כתב ה'חפץ חיים' בספרו כבוד שמים (פ"ג) ששאלו אדם מה יעשה אחר שלמד את חומרת איסור לשון הרע ולא יודע על מי דיבר, והשיב לו, שידוע מה שאמרו חז"ל (תנחומא בשלח) שצדיקים באותו דבר שחוטאים, בו מתרצים, ועל כן יראה ללמוד ענינים אלו של איסור לשון הרע

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

הסטירה שזיכתה בבן קדוש עליון

פסחים דף צט

יפה שתיקה לחכמים

מסופר על הרה"ק המקובל רבי יעקב, אביו של הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זי"ע, שהיה מקובל גדול ונסתר במעשיו ושימש כשמש בבית הכנסת דיאנובה, ששנים רבות היה חשוך בנים רח"ל, וזכה בבן כזה שהאיר את עיני העולם. רבי יעקב, בתפקידו כשמש בית המדרש, היה מחלק מחזורים לפני התפילה בערב יום הכפורים לכל המתפללים כנהוג באותם הימים, והנה בשנה אחת החליט עשיר פלוני כי לפי כבודו הרם היה על ר' יעקב לתת לו מחזור לפני כמה אחרים שהקדימם לפניו. 'העשיר יענה עזות', ניגש אל ר' יעקב וסטרו בפניו לעיני כל הקהל, שנאלמו דום כיצד יתכן שיהודי יעשה 'מעשה לסטור' ברגעים האחרונים לפני כל נדרי.

מה עשה ר' יעקב, מיהר ל'מערב' של בית המדרש, נתיישב על הארץ מאחורי התנור ואמר: אם גרמתי ליהודי לכעוס כל כך בערב יום הכפורים בין השמשות, הרי עלי לקבל נזיפה ונידוי. וביקש משלושה אנשים שיתירו לו הנידוי. שתיקה זאת עוררה רעש גדול בשמים, ובאותו הלילה נתבשר על לידת בן קדוש זה.

(מאורי אש, באר הפרשה מסעי)

כתוב בפסוק 'וירץ הנער ויגד למשה ויאמר אלדד ומידד מתנבאים במחנה' (במדבר פרק יא כז) ואומר בעל הטורים על המילה 'מתנבאים', קרי ביה 'מת נביאם', שהיו אומרים משה מת יהושע מכניס את ישראל לארץ (סנהדרין יז.). מתנבאי"ם, נוטריקון מ'שה ת'נוח נ'פשו ב'גן א'לוקים 'הושע מ'כנים.

ואומרים בשם הגאון מוילנא בדרך צחות, הנה מובא בחז"ל (מגילה יח.) 'מלה בסלע משתוקא בתרין', והנה משה לא נכנס לארץ אלא בגלל החטא של מי מריבה, שהקב"ה אמר לו שידבר אל הסלע 'ודברתם אל הסלע ונתן מימיו' (במדבר כ ח), ומשה הכה את הסלע כמו שכתוב 'ויך את הסלע' (שם). נמצא אם היה משה מדבר אל הסלע כמו שנצטווה, היה נכנס לארץ ישראל. וזה מלה בסלע, כלומר, שאם משה היה מדבר אל הסלע, התוצאה היתה משתוקא בתרין, ששני אנשים הלא הם אלדד ומידד היו שותקיו ולא מתנבאים מה שניבאו.

(אוצר חיים בשם הגר"א)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

24
שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **דוד בוק שליט"א**
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 29

הרב **חיים שמרלר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 25/26

הרב **אליה אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 21

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **מאיר שפרכר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 22

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 23/24

הר' **אברהם פוקס הי"ו**
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 131

הרב **יצחק לובינשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 28

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מותר לצייר את הכותל המערבי בשטח של 'אמה על אמה' זכר לחורבן?

ויש שנהגו לצבוע שטח זה בצבע שחור, ולכתוב עליו 'זכר לחורבן'; אולם, אין לצייר על גבי השטח את הכותל המערבי, או ציור אחר הקשור לחורבן המקדש.

תקנה זו אינה קיימת בבתי כנסת ובבתי מדרש, ויש שהורה שאינה קיימת בכל מקום ציבורי, כגון חדר אוכל של ישיבה.

[שו"ע תקנט, א, משנ"ב ג, וביה"ל ד"ה שאין; ביאורים ומוספים דרשו, 2, 3, 6 ו'12]

כשחרב בית המקדש, תיקנו החכמים שבאותו הדור שהמסייד את ביתו, ישייר שטח בלתי מסויד בגודל של אמה (48.4 ס"מ, לשיטות השונות) על אמה, זכר לחורבן.

שטח זה יש לשייר מול פתח הכניסה לבית, ויש אומרים - מעל הפתח, מול פני היושבים בבית. ויש שהורה, כי בזמננו שיעקר השימוש בבית הוא בסלון, יש לשייר שטח זה בסלון. ויש אומרים, שתקנת החכמים היא לשייר שטח זה בכל חדר מחדרי הבית.

האם מותר לאשה לעטות את כל תכשיטיה בבת אחת?

פנוי. ובזמננו אין נוהגים לקיים תקנה זו, והפוסקים כתבו סיבות שונות לכך.

ועוד תיקנו החכמים שבדור החורבן, שאשה הנוהגת לעטות על עצמה את כל תכשיטיה בבת אחת, תשייר תכשיט אחד ולא תעטהו, זכר לחורבן.

[שו"ע תקנט, ב, משנ"ב ה-ז, שעה"צ טו-טז, וביה"ל ד"ה וכן; ביאורים ומוספים דרשו, 16]

בנוסף על התקנה האמורה לעיל, תיקנו החכמים שבדור החורבן, שבעריכת סעודה גדולה בימות החול, כגון סעודת ברית מילה, סעודת נישואין, או סתם סעודה הנערכת לכבוד אורחים, ישיירו אחד ממיני המאכלים ולא יגישוהו לשולחן, זכר לחורבן.

ויש להותיר מקום פנוי בשולחן, באופן שיובן כי מאכל מסוים לא הוגש, ויש חולקים; אך אם מדובר במאכל שחסרונו ניכר גם כאשר אין מקום פנוי בשולחן, לכל הדעות אין צורך להותיר מקום

מדוע שוברים ב'תנאים' כלי חרס ובהופה כלי זכוכית?

זכוכית שיש לה תקנה לאחר שבירתה, ולתנאים - חרס שאין לו תקנה לאחר שבירתו.

את הצלחת בתנאים שוברות המחנות, ואת הכוס בחופה שובר החתן; ויש שנהגו שהחתן אומר לאחר שבירת הכוס את הפסוקים בתהלים: "אִם אֶשְׁכַּח יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי, אִם לֹא אֶזְכְּרֶנּוּ אִם לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַיִם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֹתִי".

[שו"ע תקנט, ב, ומשנ"ב ט; ביאורים ומוספים דרשו, 19-20]

מנהג ישראל מקדמת דנא, לשבור צלחת חרס (או חרסינה) בעת עריכת 'תנאים', וכוס זכוכית בעת עריכת חופה וקידושין, זכר לחורבן.

ומפורסם בשם הגר"א והבעל שם טוב, שהטעם ששוברים חרס בתנאים, וזכוכית בחופה, הוא משום שעדיף להתיר קשר נישואין על ידי גירושין, שזוהי התרה הכתובה בתורה, מלהתיר קשר של תנאים שלא מצאנו לו התרה בתורה, ולכן נבחרה לחופה

* כשנערכת ברית מילה בתשעה באב שחל בשבת ונדחה ליום ראשון, רשאים 'בעלי הברית', דהיינו, הורי התינוק, המוהל והסנדק, לאכול מזמן 'מנחה גדולה' ואילך.
* פדיון הבן שהגיע זמנו בתשעה באב, כלומר, שיום זה הוא ה־31 ללידה - יש לערוך את הפדיון ללא סעודה, ואף לברך 'שהחיינו', כנהוג; ורצוי לעורכו בסמוך לשקיעת החמה.
* הפוסקים כתבו בשם האריז"ל, שאין לשהות בבית הקברות שלא לצורך הלווית המת וקבורתו, בשל כוחות הטומאה - 'החיצונים' - המצויים שם.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה צריך הבעל לקנות לאשתו לכבוד החג?

ומוטל על האדם לשמח גם את אשתו וילדיו, ולכן, מצוה על הבעל לקנות עבור אשתו בגד או תכשיט לחג; ואם אין לה צורך בהם, נחלקו הפוסקים אם אף על פי כן יקנה דווקא בגד, או שיקנה חפץ אחר שיגרום לה לשמחה, כגון ספר או כלי נאה. וכן מצוה על האב לתת לילדיו דברים המשמחים אותם, כגון מיני מתיקה.

[שו"ע תקט"ב, ב, משנ"ב טו-טז, וביה"ל ד"ה כיצד; ביאורים ומוספים דרשו, 30, 33, 34 ו37]

נאמר בתורה על חג הסוכות: וְשִׂמְחֶתֶּךָ בַּחֲגֹךָ, ודרשו חכמינו ז"ל, שמצוה זו אמורה אף על חג הפסח וחג השבועות, ואף על ראש השנה, שנקרא גם הוא חג. וגם ימי חול המועד בכלל המצוה. והמצוה היא - להיות שמח וטוב לב, ולהימנע מדברים המצערים, אבל גם לעשות פעולות הגורמות לשמחה, והיינו, שתיית יין, ואכילת בשר 'שלמי חגיגה'; ואף בזמן הזה, יש מצוה באכילת בשר, אך היא אינה חובה גמורה. ויש אומרים, שבמיץ ענבים לא ניתן לקיים את מצות השמחה.

הלוח היומי

ט"ז באדר | רבי פנחס מנחם ב"ר אברהם מרדכי אלטר זצ"ל, האדמו"ר מגור, בעל פני מנחם

ביום זה בשנת ג' אלפים ש"צ, החלו בבניית חומת ירושלים שנפרצה ונסתרה, וזאת לאחר אישורו של כורש מלך פרס.
יארצייט:

תקפ"ה: רבי שלום חריף ב"ר איסר אולמן זצ"ל, מלאקנבך, בעל דברי רש.
תרנ"א: רבי מנחם ב"ר אליעזר כץ זצ"ל, מפרוסטיץ, אב"ד צעהלים.
תשכ"ה: רבי אפרים שלום אנקאווא זצ"ל, אב"ד אונידא-מרוקו, בעל ישועות אשא.
תשנ"ו: רבי פנחס מנחם ב"ר אברהם מרדכי אלטר זצ"ל, האדמו"ר מגור, בעל פני מנחם.
תש"ע: רבי שמואל ב"ר יחזקאל טויסיג זצ"ל, ממטרסדורף, רו"מ קרבן שמואל.

ה' קרוב אלינו

כתב הרמב"ם: וציוונו לקרות המגילה בעונתה כדי להזכיר שבחיו של הקב"ה ותשועות שעשה לנו והיה קרוב לשוועתנו, כדי לברכו ולהללו, וכדי להודיע לדורות הבאים שאמת מה שהבטיחנו בתורה, (ואתחנן ד, ז) "ומי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אליו".

(רמב"ם בהקדמה למנין המצוות ריש ספר יד החזקה)

בכל פעם שאנו זקוקים לעזרה או לישועה נתחזק בבטחון בה' ונזכור שה' תמיד קרוב אלינו ושומע

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il